

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 228.818 van 21 oktober 2014
in de zaak A. 206.421/X-15.211.**

In zake : Sofie DE WEWEIRE
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Sven Boullart
 kantoor houdend te 9000 Gent
 Voskenslaan 419
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

1. de PROVINCIE OOST-VLAANDEREN
2. het VLAAMSE GEWEST
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Veerle Tollenaere
 kantoor houdend te 9000 Gent
 Koning Albertlaan 128
 bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 21 september 2012, strekt tot de nietigverklaring van :
 - a) het besluit van de provincieraad van de provincie Oost-Vlaanderen van 25 april 2012 houdende de vaststelling van de provinciale stedenbouwkundige verordening “weekendverblijven”, en
 - b) het besluit van de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport van 4 juli 2012 houdende goedkeuring, met uitsluiting van artikel 2, van de voornoemde provinciale verordening.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partijen hebben een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Frans De Buel heeft een verslag opgesteld.

De verwerende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verzoekende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 9 mei 2014.

Staatsraad Jan Clement heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Sven Boullart, die verschijnt voor de verzoekende partij, juriste Kaat Van Keymeulen, die verschijnt voor de eerste verwerende partij, en advocaat Veerle Tollenaere, die verschijnt voor de tweede verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Ann Van Mingeroet heeft een advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Blijkens een akte van 9 oktober 2007 is verzoekster eigenaar van “[e]en perceel bosgrond”, gelegen te Knesselare, Lijsterdreef 6, kadastraal bekend sectie C, nr. 112/h (hierna: verzoeksters perceel), binnen een gebied dat ter plaatse bekend staat als “Groen Ursel”. Op 30 juli 2008 geeft het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Knesselare een vergunning voor het “oprichten van een weekend verblijf (chalet)” op verzoeksters perceel af, waarin onder meer het volgende wordt gesteld:

“Het goed is gelegen binnen lot 92 van een op datum van 17.01.1983 goedgekeurde verkaveling VK 10/1982.”

Verzoeksters perceel is volgens het bij koninklijk besluit van 24 maart 1978 vastgestelde gewestplan “Eeklo-Aalter” gelegen in een gebied voor verblijfsrecreatie. Rond het voornoemde gebied voorziet hetzelfde gewestplan in een natuurgebied.

4. Op 9 februari 2012 stelt de deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen een ontwerp van provinciale verordening betreffende weekendverblijven vast.

5. Op 14 februari 2012 geeft de provinciale commissie voor ruimtelijke ordening een voorwaardelijk gunstig advies omtrent die ontwerpverordening.

6. Op 23 februari 2012 deelt de gedelegeerd planologisch ambtenaar aan de deputatie mee dat “[e]r [...] geen strijdigheden [worden] vastgesteld met de van toepassing zijnde gewestelijke verordeningen”.

7.1. Op 25 april 2012 neemt de provincieraad van de provincie Oost-Vlaanderen het eerste bestreden besluit.

7.2. In de bij de bestreden stedenbouwkundige verordening horende verantwoording wordt onder meer het volgende gesteld:

“[...] Het uitgangspunt van de verordening is om de ruimtelijke impact van weekendverblijven die in veelal bebost of gaaf openruimte landschap gelegen zijn, zoveel mogelijk te beperken, de impact ervan op het milieu te verlagen en op deze wijze het permanent bewonen van weekendverblijven minder aantrekkelijk te maken. Hierbij wordt tevens gestreefd om nieuwe verblijven op een duurzame wijze op te richten en in te kleden: voorschriften naar duurzaam materiaalgebruik worden opgenomen, watergebruik wordt geregeld, bijkomende ontbossing wordt ingeperkt en isolatienormen worden opgelegd.”

8. Op 4 juli 2012 neemt de voor ruimtelijke ordening bevoegde Vlaamse minister het tweede bestreden besluit.

Een uittreksel van het laatstgenoemde besluit wordt, samen met de provinciale stedenbouwkundige verordening “weekendverblijven”, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 23 juli 2012.

IV. Ontvankelijkheid van het beroep

Standpunt van de partijen

9. Aangaande haar belang wijst verzoekster er in haar verzoekschrift op dat zij op 30 juli 2008 een stedenbouwkundige vergunning heeft bekomen voor het oprichten van een weekendverblijf en het rooien van bomen op haar perceel. Dit nieuw weekendverblijf is al geruime tijd opgetrokken. Eind 2010 werd met betrekking tot haar pand een stakingsbevel gegeven waarvan zij de opheffing heeft gevorderd bij de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Gent, zetelend in kort geding. Tegen diens afwijzende beschikking werd hoger beroep ingediend bij het hof van beroep te Gent, maar die procedure is nog hangende.

Volgens verzoekster doet zij alleen reeds blijken van het vereiste belang omdat zij eigenaar is van een perceel waarop de bestreden verordening van toepassing is. Bovendien beschikt zij over het vereiste belang omdat zij bij het indienen van een aanvraag voor een stedenbouwkundige

vergunning voor bijvoorbeeld regularisatie, verbouwing of herbouwing, gebonden zal zijn door de voorschriften van de bestreden verordening.

10. In haar memorie van antwoord wijst de tweede verwerende partij erop dat in de door verzoekster verkregen stedenbouwkundige vergunning volgende voorwaarden werden opgelegd:

“De vloeroppervlakte van het woongedeelte mag maximum 60 m² bedragen.

(...)

Er mag onder geen enkele voorwaarde een verdieping ingericht worden.”

Op 15 december 2010 ging de politie ter plaatse en stelde vast dat – in strijd met de afgeleverde stedenbouwkundige vergunning – een bovenverdieping werd gebouwd. Op 22 december 2010 werd dit stakingsbevel door de gewestelijk stedenbouwkundig inspecteur bekrachtigd. Nadat de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg te Gent, zetelend zoals in kort geding, de vordering tot opheffing van dit stakingsbevel op 8 augustus 2011 had verworpen, werd dit bij arrest van 9 november 2012 van het hof van beroep te Gent bevestigd.

De tweede verwerende partij werpt op dat verzoekster geenszins aantoont dat de voorschriften van de bestreden verordening een wijziging of beperking van de mogelijkheden op haar perceel zullen meebrengen. De stedenbouwkundige verordening brengt in ieder geval niet mee dat er op verzoeksters perceel geen weekendverblijf meer zal kunnen worden opgericht. Volgens de tweede verwerende partij bevindt de enige impact die de verordening zou kunnen hebben zich op het punt van de toepassing van de voorschriften zelf.

De tweede verwerende partij meent dat het feit dat de stedenbouwkundige vergunning voor verzoeksters perceel niet conform werd uitgevoerd door het bouwen van een bovenverdieping geen belang meebrengt. Wel integendeel zou dit enkel een onwettig belang in hoofde van verzoekster kunnen aantonen. Verzoekster lijkt na te streven dat de thans reeds uitgevoerde werken, met inbegrip van de bovenverdieping, zouden kunnen worden vergund.

Het blijkt evenwel niet dat de uitgevoerde werken alsnog zouden kunnen worden vergund.

De tweede verwerende partij besluit dat verzoekster geen belang heeft bij haar beroep aangezien de vernietiging van de bestreden verordening voor haar geen voordeel zou meebrengen.

11. In haar memorie van wederantwoord repliceert verzoekster dat volgens de rechtspraak van de Raad van State de eigenaar van een binnen het gebied van een bestreden verordening gelegen perceel waarvan de gebruiksmogelijkheden negatief kunnen worden beïnvloed, over een voldoende belang bij de nietigverklaring van deze verordening beschikt.

De vernietiging van de bestreden verordening zou voor verzoekster het voordeel meebrengen dat zij niet meer geconfronteerd zal worden met de stringente bepalingen die deze verordening aan haar perceel oplegt.

Volgens verzoekster verliest de tweede verwerende partij uit het oog dat de aangevochten beslissingen reglementaire besluiten uitmaken en geen individuele bestuurshandelingen, zodat niet valt in te zien hoe met het vernietigingsberoep een onwettig voordeel zou worden nagestreefd. Bovendien kan overeenkomstig de rechtspraak van de Raad van State bij de beoordeling van het belang geenszins rekening worden gehouden met mogelijke onwettigheden waarmee de constructie van verzoekster behept zou zijn. Het belang dient immers beoordeeld te worden op grond van de bestaande toestand ongeacht of deze wettig of onwettig is. *In casu* dient niet anders te worden geoordeeld waarbij ten andere nog dient te worden opgemerkt dat enige mogelijke wederrechtelijkheid van de constructie van verzoekster nog niet het voorwerp heeft uitgemaakt van een rechterlijk bevolen herstelmaatregel.

Beoordeling

12. Geen van de partijen betwist dat verzoekster eigenaar is van een perceel dat onderworpen is aan de bestreden verordening. Op grond van die hoedanigheid doet zij in beginsel blijken van het rechtens vereiste belang bij het bestrijden van de verordening die de stedenbouwkundige voorschriften voor haar eigendom vaststelt.

Anders dan de tweede verwerende partij dit ziet, ontleent verzoekster haar belang niet aan het feit dat de voor haar perceel verleende bouwvergunning niet conform werd uitgevoerd.

Het komt niet aan de verwerende partij toe om in de plaats van de verzoekende partij te oordelen of de bestreden verordening voor haar niet nadelig is.

Van het voornoemde beginsel kan op grond van wat de tweede verwerende partij aanvoert niet worden afgeweken.

13. Uit het voorgaande volgt dat de eerste verwerende partij in haar memorie van antwoord terecht stelt dat verzoekster over een voldoende belang blijkt te beschikken.

V. Onderzoek van het eerste middel

Standpunt van de partijen

14. In het eerste middel voert verzoekster de schending aan van de artikelen 3.1 en 3.2 van de richtlijn 2001/42/EG van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2001 ‘betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma’s’ (hierna: SEA-richtlijn) en van de artikelen 4.2.1, 4.2.3, §§ 1, 2, 1° en *3bis*, van het decreet van 5 april 1995 ‘houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid’ (hierna: DABM).

In de toelichting bij het eerste middel zet verzoekster uiteen dat met betrekking tot de bestreden verordening vóór de aanneming ervan een milieueffectenrapport (hierna: MER) had moeten worden opgesteld. Volgens verzoekster moet de bestreden verordening immers aangezien worden als een plan of programma waarvoor krachtens de SEA-richtlijn – die is omgezet door het DABM – een milieubeoordeling gemaakt moet worden. Minstens dient te worden vastgesteld dat de bestreden verordening ten onrechte niet het voorwerp heeft uitgemaakt van een MER-screeningsnota met ontheffingsverzoek in de zin van artikel 4.2.3, § 3*bis*, DABM en evenmin van een ontheffingsbeslissing in de zin van hetzelfde artikel.

15. In haar memorie van antwoord werpt de eerste verwerende partij volgende exceptie van onontvankelijkheid van het middel op:

“Verzoekster toont niet aan welk belang zij zou hebben bij het opstellen van een plan-MER of passende beoordeling. Verzoekster stelt dat haar belang bij het beroep er in bestaat dat zij eigenares is van een perceel waar de verordening op van toepassing is, waardoor zij zich bij een aanvraag tot het bekomen van een stedenbouwkundige vergunning geconfronteerd zal zien met beperkende bouwvoorschriften. Het is niet duidelijk hoe voorschriften die de bestaande bouwmogelijkheden aan banden leggen, ondermeer net om de impact van weekendverblijven op het milieu te verlagen, schadelijke gevolgen voor het milieu zouden kunnen hebben. Zelfs indien een plan-MER of passende beoordeling nodig zou zijn geweest, *quod non*, is niet duidelijk hoe dergelijke milieubeoordeling zou kunnen bijdragen tot verzoeksters belang, namelijk het bekomen van een minder stringente regelgeving inzake bouwmogelijkheden.”

16. In haar memorie van wederantwoord repliceert verzoekster dat laatstgenoemde exceptie niet kan worden aangenomen om de volgende redenen:

“De stelling van eerste verwerende partij gaat immers op onterechte wijze uit van de foutieve premisse dat de bestreden verordening hoegenaamd geen significante gevolgen kan hebben voor het betrokken habitatrichtlijngebied en/of het milieu in het algemeen (m.i.v. het criterium van de menselijke veiligheid en gezondheid, alsook het criterium van de orde van grootte en het ruimtelijk bereik van de effecten (geografisch gebied, maar ook en vooral de omvang van de bevolking die getroffen kan worden) in de zin van Bijlage I, punt 2, d. en e. bij het DABM), wat nochtans alleen maar kan blijken uit een plan-MER met bijhorende passende beoordeling. Het valt derhalve niet uit te sluiten dat indien een

plan-MER met bijhorende passende beoordeling zou besloten hebben tot significante gevolgen voor het habitatrictlijngebied en/of het milieu, de bestreden beslissingen niet zouden zijn genomen, zodat verzoekster wel degelijk belang heeft bij dit middel.”

Beoordeling

17. Wanneer een verzoeker zich beroept op een specifiek belang bij het door hem ingestelde beroep, dan moeten ook de middelen die verzoeker aanvoert binnen dat belang kunnen worden ingepast en moeten ze met andere woorden sporen met de daadwerkelijke reden om het bestreden besluit in rechte aan te vechten. Anders dan verzoekster in haar memorie van wederantwoord voorhoudt, volstaat het daartoe niet dat uit het gegrond bevinden van het aangevoerde middel afgeleid zou kunnen worden dat “niet [valt] uit te sluiten” dat “de bestreden beslissingen niet zouden zijn genomen”.

18. Verzoekster beroept zich op een specifiek belang dat erin bestaat dat zij bij een aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning voor het (ver)bouwen van een weekendverblijf niet geconfronteerd wenst te worden met de al te beperkende bouwvoorschriften van de bestreden verordening.

19. In het eerste middel houdt verzoekster voor dat krachtens de Europese en interne milieuwetgeving, voorafgaand aan het nemen van de bestreden verordening, de milieueffecten hadden dienen te worden onderzocht door middel van een MER(screening). Een dergelijk MER moet de maatregelen bevatten om aanzienlijke negatieve milieueffecten op het milieu als gevolg van de uitvoering van het plan of programma te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen. Toegepast op onderhavige zaak kunnen de voornoemde maatregelen, in voorkomend geval, alleen maar nadelig zijn voor de mogelijkheden tot (ver)bouwen van het te midden van bos gelegen weekendverblijf van verzoekster.

20. Aangezien enkel de schending wordt aangevoerd van regels die uitsluitend in het leven zijn geroepen om belangen te beschermen die geheel

vreemd, zo al niet tegengesteld, zijn aan het belang waarop verzoekster zich beroept, is het eerste middel, bij gebrek aan het rechtens vereiste belang, onontvankelijk.

De exceptie is gegrond.

21. Het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat heeft zijn op grond van artikel 12 van het besluit van de Regent van 23 augustus 1948 ‘tot regeling van de rechtspleging voor de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State’ opgemaakte verslag over de zaak beperkt tot het onderzoek van het eerste middel. Het is noodzakelijk voor de oplossing van het geschil dat de zaak verder door een lid van het auditoraat wordt onderzocht en dat daarover verslag wordt uitgebracht.

BESLISSING

1. De Raad van State heropent het debat.

2. De Raad van State gelast het door de auditeur-generaal aangewezen lid van het auditoraat met het aanvullend onderzoek.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van eenentwintig oktober 2014, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Johan Lust,	kamervoorzitter,
Pierre Lefranc,	staatsraad,
Jan Clement,	staatsraad,
bijgestaan door	
Greta Scheveneels,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Greta Scheveneels

Johan Lust